

Lov om vern mot tobakksskader.

Den del av ovennevnte lov som omhandler røykfrie miljøer

§6. I lokaler og transportmidler hvor allmennheten har adgang skal lufta være røykfri. Det samme gjelder i møterom, arbeidslokaler og institusjoner hvor to eller flere personer er samlet. Dette gjelder ikke i beboelsesrom i institusjoner, men institusjonen plikter å gi dem som ønsker det, tilbud om røykfrie rom.

Dersom det innen et område er flere lokaler som har samme formål, kan røyking tillates i inntil halvparten av disse. De røykfrie lokaler må ikke være mindre eller av dårligere standard enn lokaler hvor røyking tillates. Røyking kan ikke tillates i serveringssteder. Med serveringssteder menes lokaler der det foregår servering av mat og/eller drikke, og hvor forholdene ligger til rette for fortæring på stedet.

Eieren eller den som disponerer lokalene eller transportmidlene, plikter å sørge for at reglene gitt i eller i medhold av disse bestemmelsene blir overholdt. Det skal markeres med tydelige skilt at røyking er forbudt på steder hvor det kan være tvil om dette, samt ved inngangen til alle serveringssteder. For å sikre at forbudet mot røyking på serveringssteder etterlevs, skal serveringssteder føre internkontroll og etablere et internkontrollsystem. Internkontrollen skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndighetene.

Person som på tross av advarsel fra eieren eller den som driver lokalet eller transportmidlet eller representant for denne, overtrer bestemmelse gitt i eller i medhold av paragrafen her kan bortvises fra lokalet eller transportmidlet.

Kommunestyret skal føre tilsyn med at reglene i og i medhold av paragrafen her overholdes. Kommunestyrets myndighet etter denne paragraf kan delegeres til et organ i kommunen eller til et fellesorgan for flere kommuner. Dreier det seg om arbeidslokaler, føres tilsynet av Arbeidstilsynet.

Reglene vedrørende kommunestyrets og Arbeidstilsynets virksomhet som tilsynsorgan etter henholdsvis §§ 4a-7 til 4a-9 og 4a-12 i lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene og §§ 18-4 til 18-8 i arbeidsmiljøloven får tilsvarende anvendelse ved tilsyn etter paragrafen her.

Oljedirektoratet fører tilsyn med at reglene i og i medhold av paragrafen overholdes innen det ansvarsområde Oljedirektoratet har i petroleumsvirksomheten i henhold til arbeidsmiljøloven. Sjøfartsmyndighetene fører tilsyn med at reglene i og i medhold av paragrafen overholdes på skip samt fartøyer og innretninger for øvrig. I sin tilsynsmyndighet kan nevnte myndigheter bruke tilsvarende virkemidler som de har etter gjeldende regler om helseforhold og arbeidsmiljø på skip og innretninger innen petroleumsvirksomheten.

Forsvarets overkommando fører tilsyn med at reglene i og i medhold av paragrafen overholdes på Forsvarets fartøyer.

Sysselembannen fører tilsyn med at reglene i og i medhold av paragrafen overholdes på Svalbard. Sysselembannen kan overlate til Longyearbyen lokalstyre å føre tilsyn for Longyearbyen.

Tilsynsmyndigheten kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra regler gitt i eller i medhold av paragrafen og sette vilkår for eventuell dispensasjon. På arbeidsplasser med arbeidsmiljøutvalg skal uttalelse fra utvalget legges ved søknaden. På arbeidsplasser uten arbeidsmiljøutvalg skal uttalelse fra verneombud legges ved.

Kongen kan gi nærmere regler om gjennomføring og utfylling av disse bestemmelser og kan gjøre unntak fra dem.

Tilføyd ved lov 6 mai 1988 nr. 24, endret ved lover 17 feb 1995 nr. 10 (i kraft 1 jan 1996), 17 jan 1997 nr. 13 (i kraft 1 mars 1997), 15 juni 2001 nr. 66 (i kraft 1 jan 2002 iflg. res. 15 juni 2001 nr. 695), 21 juni 2002 nr. 33 (i kraft 1 juli 2002 iflg. res. 21 juni 2002 nr. 575), 23 mai 2003 nr. 34 (i kraft 1 juni 2004 iflg. res. 23 mai 2003 nr. 626), 17 juni 2005 nr. 62 (i kraft 1 jan 2006 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 609). Endres ved lov 3 april 2009 nr. 18 (i kraft fra den tid Kongen bestemmer).

3. Virkeområdet for loven § 6

3.1 Lokaler hvor allmennheten har adgang

Tobakksskadeloven § 6 regulerer røyking i lokaler hvor allmennheten har adgang og i arbeidslokaler, samt i institusjoner.

Hvorvidt man kan si at allmennheten har adgang til lokalet eller ikke, må avgjøres etter en konkret vurdering. Når det gjelder såkalte medlemsklubber og utleievirksomhet, er spørsmålet om allmennheten har adgang en aktuell problemstilling. Dersom allmennheten har adgang, men på visse vilkår, for eksempel med krav om medlemskap, vil stedet normalt være omfattet av totalforbudet. Et moment i vurderingen vil være hvor mange mennesker som teoretisk sett for eksempel kan bli medlem. Det vil ikke være avgjørende hva et arrangement kalles, dersom allmennheten i realiteten har adgang. Loven avgrenser mot rent private sammenkomster.

3.2 Arbeidslokaler

Lokaler vil imidlertid være omfattet av forbudet uavhengig av om allmennheten har adgang dersom lokalene vil være arbeidslokaler for personalet. Vurderingen av om lokalet er et arbeidslokale eller ikke, gjøres uavhengig av arbeidsmiljølovens begreper arbeidsgiver og arbeidstaker. Det vil si at lokaler hvor innleid hjelp arbeider eller hvor de som arbeider der er selvstendig næringsdrivende, vil være et arbeidslokale i tobakksskadelovens forstand. Hvis verken allmennheten har adgang eller lokalene er arbeidslokaler, vil lokalene ikke være regulert av tobakksskadeloven § 6.

3.3 Serveringssteder

Tobakksskadeloven § 6 annet ledd bestemmer at røyking kan tillates i inntil halvparten av lokaler som benyttes til samme formål. Dette gjelder imidlertid ikke serveringssteder. Røyking skal ikke tillates i serveringssteder. Serveringssteder er i loven definert som:

«...lokaler der det foregår servering av mat og/eller drikke, og hvor forholdene ligger til rette for fortæring på stedet.»

Det vil si at steder som kun serverer drikke også omfattes av forbudet. Servering etter selvbetjeningsprinsippet vil være omfattet. Det er videre ikke avgjørende om det finnes sitteplasser eller bord. Det er heller ikke av betydning hvilken betegnelse som brukes på stedet. Videre er det ikke av betydning om de som serverer er betalt eller ikke, så lenge det foregår servering. Kantiner er serveringssteder, og er derfor omfattet av totalforbudet. Røykerom er dermed ikke tillatt i tilknytning til disse. Eventuelle røykerom på arbeidsplassen må plasseres andre steder i virksomheten.

3.4 Pauserom for ansatte ved serveringssteder

Når det gjelder retten til å røyke i pauserom for de ansatte på serveringssteder som er deres egen arbeidsplass, presiseres det at for å ha rett til å røyke på pauserommet, må man ha minst to pauserom. Det følger av § 6 annet ledd første punktum at man må ha flere lokaler til «samme formål» for å kunne røyke i inntil halvparten av dem. Nå som før er det imidlertid ingen arbeidstakere som har krav på røykerom på arbeidsplassen.

3.5 Uteservering

Tobakksskadeloven § 6 regulerer røyking i «lokaler». Hva som er lokaler er omtalt i Ot.prp. nr. 27 (1987–88) side 25 første spalte. Der står det følgende:

«Bestemmelsen skal gjelde for «lokaler». Dette innbefatter alle innendørs rom i hus, bygninger, haller, telt og hytter.»

På bakgrunn av dette må det foretas en konkret vurdering i det enkelte tilfellet om det er snakk om lokaler, i lovens forstand, eller ikke.

Uteservering reguleres ikke av tobakksskadeloven § 6. Det er som nevnt røyking i «lokaler» som reguleres. Røyking i serveringen ute må imidlertid skje på en slik måte at luften inne er røykfri. Enkelte tilfeller av uteservering vil derfor indirekte være omfattet av tobakksskadeloven

§ 6. Slike tilfeller kan for eksempel være serveringssteder som åpner en hel glassvegg ut mot uteserveringen i sommerhalvåret, og hvor røyk siver inn i lokalet. Det går imidlertid en grense mellom uteservering med overbygg, lé-vegger osv., og det som kan defineres som et lokale etter tobakksskadeloven § 6. Formålet med reglene er å beskytte mot passiv røyking. Dersom overbygningen eller lignende er av en slik karakter at området ikke får en utlufting tilsvarende utendørs områder, vil dette være et argument for at det er snakk om et lokale i lovens forstand.

3.6 Overnattingssteder

Det er ikke foretatt endringer i reglene for røyking i overnattingsrom på hoteller og andre overnattingssteder som følger hovedregelen om at minst halvparten av rommene skal være røykfrie.

Kildehenvisning: Rundskriv I-15/2003, Det Kongelige Helsedepartement